Spolek DivOch Sobotovice
Ivana Hlaváčová: Viktor

Ochotníci ze Sobotovic přijeli do Němčic nad Hanou s autorským divadlem. Členka souboru Ivana Hlaváčová, inspirována dílem spisovatele Stephena Kinga, napsala dramatický text pro inscenaci v žánru divadelního hororu. Zároveň jako režisérka tento text uchopila coby podklad pro činohru odehranou skrze prostředky psychologicko-realistického herectví. Těžší úkol pro začínající autorku i začínající herce si nelze ani představit.

Dramatický text (napsaná divadelní hra) se od prozaického literárního díla (povídky, novely, románu) odlišuje v tom, že dramatik není prozaik, který něco popisuje (krajinu, nebo událost), nebo o něčem vypravuje. Dramatik píše monology, nebo dialogy, případně rozhovory probíhající mezi více postavami, jako repliky postav coby základ pro dramatickou situaci. Situace vzniká tak, že postava má svůj cíl a jde za jeho naplněním. Cestou se potkává s dalšími postavami, které také mají vlastní cíle. Jednotlivé postavy se pak buď dostávají do konfliktu, při kterém jedna postava brání druhé v dosažení cíle, nebo jí naopak pomáhá. Postavy při tom mají vlastní povahy a charaktery, které musí být pro diváka stejně srozumitelné jako cíle, za kterými postavy jdou. V režijní práci s herci také zatím neumí pomoci s vyjádřením odpovídajících povahových a charakterových vlastností hereckých postav.

Ivana Hlaváčová vytvořila ve svém textu postavy, které mají vlastní cíle. Nedokázala však díky začátečnické nezkušenosti vytvořit dramatické situace. V konečném důsledku pak postavy ve hře Viktor převážně jen mluví, pronášejí slova, slova, slova, a nic se neděje. Tím ovšem vzniká pocit nudy a divák začíná přemýšlet, jestli nemá vstát a odejít.

Když autorka takového textu je zároveň režisérkou hry a je to přitom její první režie, nezkušenost se jen vzájemně potencuje. A když ještě navíc jednotlivé postavy hrají herci-začátečníci, dobré divadlo vlastně ani vzniknout nemůže. Nicméně v úplně stejné situaci byli, jsou a budou všichni začátečníci. A jen ti, kteří se nenechali odradit zcela zákonitým prvním neúspěchem a na cestě za vytčeným cílem vytrvali, vytvořili dějiny světového dramatu, dějiny divadelní režie i dějiny herectví.

A teď už jen stručně k představení hry Viktor. Příběh je velmi jednoduchý: Mladý muž jménem Jakub žije se svou manželkou Katarínou. Dvojice má rodinného přítele, Jakubova kamaráda Davida, spisovatele.
Na začátku je na jevišti jen prázdný stůl, o kousek dál stojí dvě židle. V textu se sice hovoří o křesle, ale asi se z pohledu inscenátorů, kteří s sebou jevištní mobiliář nutný k odehrání hry nepřivezli, nějaké vhodné křeslo v budově němčického kina a knihovny nenašlo. Režisérka to neřeší, byť to vypadá divně.
Přichází Jakub, přináší koš, z něj vytahuje papíry, pokládá je na kraj stolu, poté vytahuje popelník, cigarety a sirky, vše obřadně skládá vedle sebe na stůl. Koš pokládá na zem vedle stolu. Nakonec přináší psací stroj a klade jej na stůl. Hrdě si sedá na židli, zakládá papír do stroje, a začíná psát. Přijde David a dozví se, že Jakub se rozhodl stát se spisovatelem. To samé se brzy dovídá i Katarína. Je překvapená, ale Jakuba miluje a v jeho rozhodnutí ho podporuje. David Jakuba informuje o všem, co takové psaní obnáší.

Jakubovi se ale dlouho nedaří napsat ani první ucelenou větu. Dostavuje se tvůrčí krize, v jejímž průběhu přichází krize identity. Na scénu vstupuje postava Viktora Jakubova vnitřního hlasu. Mohlo by jít o propuknutí schizofrenie, ale to by autorka musela tuto tezi důsledně dále rozvíjet, což ovšem nečiní. Zákonitě dochází ke krizi manželské a na konec i k tragickému závěru celé hry. Stačí málo a text hry by mohl mít vnitřní logiku stejnou, jako mají všechny povídky a novely Stephana Kinga. Ivana Hlaváčová totiž prokazuje jako budoucí dramatička nemalý tvůrčí talent, rozhodně větší než talent režijní.

Představitelé jednotlivých rolí jsou na začátku cesty k výraznějším hereckým výkonům. Až na Ivo Šrota (Viktor) vyzařují málo energie. Aby postavy, které vytvářejí, diváka více zaujaly, musí všichni přidat na projevech skutečných emocí. Všem lze doporučit systematickou práci na mluvním projevu jak v oblasti artikulace, tak práce s hlasem. Pavla Zoubková (Katarína) málo využívá možnosti vyjadřovat míru klesající zamilovanosti do svého manžela. Marek Hlaváč v roli Davida má naopak možnost vykazovat stále větší citovou náklonnost vůči manželce svého kamaráda, když vidí, že Jakub dává stále větší přednost snaze něco napsat, než snaze být dobrým, milujícím manželem. A Tomáš Kucej, který hraje hlavní postavu rádoby spisovatele Jakuba, má možnosti více pracovat s narůstajícími projevy chorobné posedlosti psaním, s klesajícím zájmem o

svou ženu, se vzestupným podléháním vnitřnímu hlasu, který postupně rozkládá Jakubův zdravý rozum. Teprve pak bude závěrečné Jakubovo prozření, které však přichází již jen jako záblesk posledních zbytků zdravého rozumu spisovatelskou posedlostí týraného člověka, skutečně věrohodné.

Záleží na všech členech souboru DivOch, zdali se rozhodnou pro život spojený s divadlem a budou k dosažení úspěchu na rozvíjení svých tvůrčích i interpretačních schopností pracovat. Předpoklady k tomu, aby diváky po čase obdarovali dobrým divadlem, mají všichni.

Za porotu Ladislav Vrchovský

NA
U NÁS NEZÁLEŽÍ

